

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžso/8/2014
Identifikačné číslo spisu:	1011200838
Dátum vydania rozhodnutia:	12.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1011200838.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: H. T., nar. XX.XX.XXXX, T., zastúpený JUDr. Evou Borovskou, advokátkou, Štefánikova 7, 814 31 Bratislava, proti žalovanému Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny, Špitálska 8, 812 67 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: AA/2011/03599-NSVOPPK/Pu zo dňa 25.03.2011, konajúc o odvolaniach žalobcu aj žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/80/2011-80 zo dňa 22.11.2013 v časti výroku o trovách konania, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/80/2011-80 zo dňa 22. novembra 2013 v časti výroku o trovách konania m e n í tak, že žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi na účet jeho právnej zástupkyne náhradu trov konania vo výške 810,88 € z titulu trov právneho zastúpenia do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi na účet jeho právnej zástupkyne náhradu trov odvolacieho konania vo výške 87,47 € z titulu trov právneho zastúpenia do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250j ods. 2 písm. e/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutie žalovaného č.: AA/2011/03599-NSVOPPK/Pu zo dňa 25.03.2011 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v sume 398,95 € pozostávajúcu z odmeny za právne zastupovanie podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) podľa § 11 ods. 4 druhej vety vo výške jednej trinástiny výpočtového základu určeného v roku realizácie úkonu za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2011 - príprava a prevzatie právneho zastúpenia a podanie žaloby na súd po 57 €; dva úkony vykonané v roku 2013 - účasť na pojednávaní a podanie odvolania po 60,07 €; úkon vykonaný v roku 2013 - účasť na pojednávaní dňa 22.11.2013 podľa § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky a 2x režijný paušál po 7,63 € a 3x režijný paušál po 7,81 € a 20% DPH (66,49 €). Žalobcovi nepriznal uplatnený nárok na náhradu za úkon - prípis súdu zo dňa 31.05.2011, pretože sa nejednalo o podanie vo veci samej podľa § 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky.

Proti rozsudku krajského súdu v časti výroku o náhrade trov konania podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie dôvodiac, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvého stupňa nesprávne subsumoval predmet konania pod ustanovenie § 11 ods. 4 druhá veta vyhlášky, čím určil základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vo výške 1/13 výpočtového základu, nakoľko predmetom konania bolo preskúmanie rozhodnutia odporcu, ktorým odňal navrhovateľovi peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, ktoré sa poskytujú v zmysle zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, t. j. predmetom konania bolo posúdenie rozhodnutia týkajúceho sa poskytovania peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, a nie sociálnych služieb či dávok sociálneho poistenia, a preto mal krajský súd priznať základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vo výške 1/6 výpočtového základu, lebo išlo o zastupovanie v konaní podľa 5. časti O.s.p. v zmysle ustanovenia § 11 ods. 4 prvej vety vyhlášky. Na základe toho žiada najvyšší súd, aby rozsudok krajského súdu v napadnutej časti výroku o náhrade trov konania zmenil a priznal žalobcovi trovy konania vo výške 901,10 € a trovy odvolacieho konania vo výške 165,58 €.

Proti rozsudku krajského súdu v časti výroku o náhrade trov konania podal aj žalovaný v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom uviedol, že výpočet položky DPH nie je správny, a preto celková suma je v neprospech žalovaného. Správne malo byť 326,88 €. Žiada preto najvyšší súd, aby zmenil výrok rozsudku krajského súdu v časti o náhrade trov konania v zmysle uvedeného.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu zo dňa 13.01.2014 súhlasí s názorom krajského súdu, že náhrada trov konania za jeden úkon právnej služby sa má určiť podľa § 11 ods. 4 druhej vety so sadzbou 1/13 výpočtového základu, pretože v predmetnej veci sa konalo o sociálnej službe, ktorú upravuje zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP v znení neskorších predpisov, cieľom ktorého je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ŤZP do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti za podmienok a v oblastiach ustanovených zákonom. Použitie tohto postupu pri rozhodovaní vo veciach sociálnych zodpovedá aj ustálenému názoru a praxi krajských súdov ako aj rozhodnutiam Najvyššieho súdu SR vo veciach zákona č. 447/2008 Z. z., napr. 10Sžso/7/2012, 1Sžso/34/2010, 7Sžso/25/2008, 3Sž-o-KS/15/2006, 3SžKS/162/2006.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti výroku o trovách konania (§ 212 ods. 1 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) postupom podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie rozsudku krajského súdu v časti výroku o náhrade trov konania a posúdenie otázky, či poskytovanie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla je vecou sociálnych služieb v zmysle ustanovenia § 11 ods. 4 druhej vety vyhlášky, teda či odmena za jeden úkon právnej služby má byť určená vo výške jednej trinástiny výpočtového základu.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky, výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Podľa § 11 ods. 4 vyhlášky, základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania v konaniach podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. V dávkových veciach sociálneho poistenia, vo veciach sociálnych služieb a vo veciach preskúmania rozhodnutia o priestupkoch patrí odmena za jeden úkon právnej služby vo výške jednej trinástiny výpočtového základu.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch, kompenzácia sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len "kompenzácia") je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho

dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia:

- a) poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa tohto zákona alebo
- b) poskytovaním sociálnych služieb podľa osobitného predpisu (zákon o sociálnych službách).
- c) Za kompenzáciu sa na účely tohto zákona považuje aj osobitná starostlivosť podľa osobitného predpisu (zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o peňažných príspevkoch“), tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, právne vzťahy pri vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom (ďalej len "preukaz"), parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím (ďalej len "parkovací preukaz") a právne vzťahy na účely posudzovania potreby osobitnej starostlivosti poskytovanej podľa osobitného predpisu.

Podľa § 1 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“), tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, sociálna služba je odborná činnosť, obsluhú činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že zákonodarca pri kompenzácií rozlišuje o. i. poskytovanie peňažných príspevkov a poskytovanie sociálnych služieb. V dôsledku toho, že tieto inštitúty sú rozdielne z hľadiska predmetu ako aj charakteru, sú upravené v osobitných zákonoch. Z predmetu zákona o peňažných príspevkoch vyplýva, že upravuje najmä právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov a iné. Pod poskytovaním peňažných príspevkov chápeme poskytnutie finančných prostriedkov (či už jednorázovo alebo opakovane), ktoré príjemca môže účelne vynaložiť na lepšie zvládanie, resp. prekonanie sociálnych dôsledkov vyplývajúcich z ťažkého zdravotného postihnutia (napr. kúpou, opravou, úpravou pomôcky). Tieto peňažné príspevky sa tak nepriamo podieľajú pri prekonávaní a zmiernovaní dôsledkov ŤZP. Spomínané peňažné príspevky sú taxatívne uvedené v § 19 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch. Naproti tomu, zo znenia ustanovenia § 2 ods. 1 zákona o sociálnych službách vyplýva, že pod poskytovaním sociálnych služieb rozumieme určitú fyzickú činnosť (odbornú alebo obsluhú), ktorá sa priamo podieľa na prekonávaní a zmiernovaní sociálnych dôsledkov. Takými činnosťami sú napríklad prepravná služba, sprievodcovská služba, tlmočnícka služba, domov na pol ceste, nocľaháreň a iné. Všetky sociálne služby sú podľa druhu uvedené v § 12 ods. 1 zákona o sociálnych službách. V skratke tak môžeme povedať, že predmetom jedného zákona je poskytovanie peňažných prostriedkov a predmetom druhého zákona je určitá činnosť. Z uvedeného teda vyplýva, že peňažné príspevky na kompenzáciu ŤZP a sociálne služby sú úplne odlišné inštitúty.

Z terminologického vymedzenia okruhu vecí uvedených v ustanovení § 11 ods. 4 druhej vete Vyhlášky je zrejmé, že zákonodarca presne uvádza, za ktoré veci patrí odmena za jeden úkon právnej služby vo výške 1/13 výpočtového základu. Ide o dávkové veci sociálneho poistenia, veci sociálnych služieb a veci týkajúce sa preskúmania rozhodnutia o priestupkoch. V prípade, ak by zákonodarca v citovanom ustanovení uviedol, že: „Vo veciach sociálnych patrí odmena...“, (čo zhodou náhod, zrejme nevedome,

uviedol aj žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu zo dňa 13.01.2014 na str. 2, ods. 5), tak by sa dalo uvažovať o tom, či veci týkajúce sa poskytovania peňažných príspevkov možno charakterizovať ako veci sociálne, a teda by za ne patrila odmena vo výške 1/13 výpočtového základu. Najvyšší súd preto nesúhlasí s názorom krajského súdu a žalovaného, že predmetom konania o preskúmaní rozhodnutia žalovaného týkajúceho sa poskytovania peňažných príspevkov boli veci týkajúce sa sociálnych služieb. Keďže veci týkajúce sa poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP nemožno stotožniť ani s pojmom dávky sociálneho poistenia, ktoré sú upravené zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ani s vecou týkajúcou sa preskúmania rozhodnutia o priestupkoch, najvyšší súd v zmysle § 220 O.s.p. zmenil rozsudok krajského súdu v časti o trovách konania tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť náhradu trov prvostupňového i odvolacieho súdneho konania žalobcovi na účet právneho zástupcu v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) v celkovej výške 898,35 €, ktorá pozostáva z:

1. trov prvostupňového konania vo výške 810,88 €, a to:
 - z náhrady trov právneho zastúpenia za 5 úkonov právnej služby:
 - prevzatie a príprava právneho zastúpenia - zo dňa 05.05.2011 (§ 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky) - 123,50 €,
 - písomné podanie na súd - žaloba zo dňa 05.05.2011 (§ 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky) - 123,50 €,
 - účasť na pojednávaní dňa 15.02.2013 - (§ 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky) - 130,16 €,
 - odvolanie zo dňa 27.03.2013 - (§ 14 ods. 1 písm. e) vyhlášky) - 130,16 €;
 - účasť na pojednávaní dňa 22.11.2013 - (§ 13a ods. 1 písm. d) vyhlášky) - 130,16 €
 - z režijného paušálu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky - 2 x 7,41 € (rok 2011) a 3 x 7,81 € (rok 2013) = 38,25 €
 - z dane z pridanej hodnoty vo výške 20 % z náhrady za úkony právnej služby a z režijného paušálu podľa § 18 ods. 3 vyhlášky - 135,15 €.
2. trov odvolacieho konania vo výške 87,47 €, a to:
 - z náhrady trov právneho zastúpenia za 1 úkon právnej služby:
 - odvolanie proti rozhodnutiu, ak nejde o rozhodnutie vo veci samej zo dňa 18.12.2013 (§ 13a ods. 2 písm. b) vyhlášky) - 65,08 €,
 - z režijného paušálu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky - 7,81 € a
 - z dane z pridanej hodnoty vo výške 20 % z náhrady za úkony právnej služby a z režijného paušálu podľa § 18 ods. 3 vyhlášky - 14,58 €.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi vyššie uvedenú náhradu trov konania na účet právneho zástupcu žalobcu (č. ú.: XXX XXX XXXX/XXXX) v zmysle § 149 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vzhľadom k tomu, že najvyšší súd zmenil rozsudok krajského súdu v časti o trovách konania, odvolanie žalovaného týkajúceho sa nesprávneho výpočtu dane z pridanej hodnoty sa stalo bezpredmetným.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.